

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Cdo/490/2015
Identifikačné číslo spisu:	6112223458
Dátum vydania rozhodnutia:	26.05.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Janka Cisárová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:6112223458.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne POHOTOVOST', s.r.o., so sídlom v Bratislave, Pribinova 25, IČO: 35 807 598, zastúpenej advokátskou kanceláriou Fridrich Paľko, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Grösslingova 4, IČO: 36 864 421, proti žalovanej Slovenskej republike, za ktorú koná Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, so sídlom v Bratislave, Župné námestie 13, o náhradu majetkovej a nemajetkovej ujmy, vedenej na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp. zn. 13 C 251/2012, o dovolaní žalobkyne proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici z 28. januára 2015 sp. zn. 17 Co 68/2014, takto

rozhodol:

Návrh na prerušenie dovolacieho konania z a m i e t a.

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovanej nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

Okresný súd Banská Bystrica uznesením z 10. decembra 2012 č. k. 13 C 251/2012-16 uložil žalobkyni povinnosť zaplatiť súdny poplatok za námietku zaujatosti vo výške 66 € podľa položky č. 17a Sadzobníka súdnych poplatkov, prílohy zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov.

Krajský súd v Banskej Bystrici na odvolanie žalobkyne uznesením z 28. januára 2015 sp. zn. 17 Co 68/2014 napadnuté uznesenie potvrdil. V odôvodnení sa stotožnil s názorom súdu prvého stupňa, že z hľadiska obsahového išlo v podanej žalobe aj o námietku zaujatosti; za správny označil tiež následný postup súdu prvého stupňa pri vyrubení súdneho poplatku za námietku zaujatosti.

Uvedené uznesenie odvolacieho súdu napadla žalobkyňa dovolaním, v ktorom žiadala rozhodnutia súdov oboch nižších stupňov zrušiť, lebo v danom prípade: a/ súdy rozhodovali napriek tomu, že sa nepodal návrh na začatie konania, hoci bol podľa zákona potrebný (§ 237 písm. e/ O.s.p.) - nepodala totiž námietku zaujatosti, ale návrh podľa § 12 ods. 1 O.s.p., b/ odvolací súd jej odňal možnosť pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.) tým, že jeho rozhodnutie je nielen „absolútne prekvapivé“, ale aj

nepreskúmateľné, c/ rozhodoval vylúčený sudca, resp. súd nebol správne obsadený (§ 237 písm. g/ O.s.p.); o jej povinnosti zaplatiť súdny poplatok rozhodol sudca súdu, nezákonný postup ktorého jej spôsobil majetkovú a nemajetkovú ujmu, náhrady ktorej sa v konaní domáha. Zároveň navrhla, aby dovolací súd prerušil konanie a predložil návrh na vyslovenie nesúladu položky 17a Sadzobníka súdnych poplatkov s čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „Ústava“) Ústavnému súdu Slovenskej republiky. Návrh na prerušenie konania odôvodnila tým, že poplatok za námietku zaujatosti má povahu poplatku za vyjadrenie sa k otázke nestrannosti sudcu, čo je neprípustný zásah do základného práva na spravodlivý proces, vrátane práva na nestranný súd.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka konania zastúpená v súlade s § 241 ods. 1 druhá veta O.s.p., skúmal najskôr, či je dôvodný jej návrh na prerušenie dovolacieho konania podľa § 109 ods. 1 písm. b/ O.s.p. v spojení s ustanovením § 243c O.s.p.

Podľa § 109 ods. 1 písm. b/ O.s.p. súd konanie preruší ak rozhodnutie závisí od otázky, ktorú nie je v tomto konaní oprávnený riešiť. Rovnako postupuje, ak tu pred rozhodnutím vo veci dospel k záveru, že všeobecne záväzný právny predpis, ktorý sa týka veci, je v rozpore s ústavou, zákonom alebo medzinárodnou zmluvou, ktorou je Slovenská republika viazaná; v tom prípade postúpi návrh ústavnému súdu na zaujatie stanoviska.

Najvyšší súd v prvom rade poukazuje na legálny výklad zákonodarcu, podľa ktorého k opätovnému zavedeniu poplatku za vznesenie námietky zaujatosti uskutočnenému zákonom č. 621/2005 Z. z. došlo v snahe zabrániť zneužívaniu tohto inštitútu. Poplatok za vznesenie námietky zaujatosti má mať povahu kaucie, teda poplatníkovi sa vráti, ak námietku zaujatosti podal odôvodnene (za tým účelom došlo predmetným zákonom aj k novelizácii § 11 ods. 3 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov). Účelom zavedenia poplatku za vznesenie námietky zaujatosti tak bolo zamedzenie zbytočnému predlžovaniu súdneho konania predkladaním neodôvodnených námietok zaujatosti.

K žalobkyňou tvrdenému rozporu položky 17a Sadzobníka súdnych poplatkov s čl. 46 ods. 1 Ústavy najvyšší súd poznamenáva, že Ústavný súd Slovenskej republiky sa obdobnou otázkou opakovane zaoberal a dospel k záveru, že uloženie poplatkovej povinnosti v občianskoprávných veciach nemožno samo osebe považovať za rozporné s právom na prístup k súdu v zmysle čl. 46 ods. 1 ústavy alebo čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (porovnaj I. ÚS 176/03, I. ÚS 45/09, I. ÚS 464/2010). Aby však konkrétna poplatková povinnosť obstála ako prípustný zásah do základného práva na súdnu ochranu, musí nielen sledovať legitímny cieľ, ale tiež rešpektovať ústavou predpokladané medze vyplývajúce z princípu proporcionality. Konkrétne opatrenie obmedzujúce právo jednotlivca na prístup k súdu musí byť primerané svojmu účelu a nesmie jednotlivcovi zužovať prístup k súdu takým spôsobom alebo v takej miere, že bude narušená samotná podstata tohto základného práva (PL. ÚS 56/07).

Právna úprava súdneho poplatku za vznesenie námietky zaujatosti je podľa názoru najvyššieho súdu primeraná svojmu cieľu a prispieva k zachovaniu iného ústavou zaručeného práva, a to práva na prerokovanie veci v primeranej lehote. Jej zavedenie nebráni účastníkovi vyjadriť sa k otázke zaujatosti sudcu a teda nejde o opatrenie, ktoré by jednotlivcovi zužovalo prístup k súdu v takej miere, že by to narušovalo samotnú podstatu základného práva vyplývajúceho z čl. 46 ods. 1 Ústavy.

Najvyšší súd sa preto nestotožnil s názorom dovolateľky, že zavedením súdneho poplatku za vznesenie námietky zaujatosti ide o neprípustný zásah do základného práva na spravodlivý proces, vrátane práva na nestranný súd, garantovaného čl. 46 ods. 1 Ústavy a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a jej návrh na prerušenie dovolacieho konania zamietol.

V ďalšom najvyšší súd bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.) skúmal, či žalobkyňou podané dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému ho zákon pripúšťa.

V danom prípade ide o dovolanie podané v obdobnej veci, aká už bola v počte väčšom ako päť predmetom konania pred dovolacím súdom na základe skoršieho dovolania tej istej dovolateľky - viď konania vedené na najvyššom súde pod sp. zn. 1 Cdo 122/2014, 1 Cdo 264/2013, 3 Cdo 310/2014, 3 Cdo 534/2014, 4 Cdo 229/2014, 4 Cdo 235/2014, 5 Cdo 295/2014, 5 Cdo 311/2014, 6 Cdo 120/2014, 6 Cdo 304/2014. Dovolací súd sa s odôvodneniami rozhodnutí, ktoré boli vydané v týchto konaniach, v celom rozsahu stotožňuje a poukazuje na ne. V zmysle § 243b ods. 7 O.s.p. už ďalšie dôvody neuvádza.

V súvislosti s novelizáciou ustanovenia § 239 ods. 3 O.s.p., účinnou od 1. januára 2015, najvyšší súd už len dodáva, že od uvedeného dátumu je prípustnosť dovolania proti uzneseniu o súdnych poplatkoch výslovne vylúčená aj týmto ustanovením.

Vzhľadom na to, že dovolanie žalobkyne podľa § 237 ods. 1 a § 239 O.s.p. prípustné nie je, najvyšší súd ho odmietol podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p.

O trovách dovolacieho konania rozhodol najvyšší súd podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p., § 151 a § 142 ods. 1 O.s.p.

Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.